Pohádky
o kocouru Pacourkovi

Obsah

1. Jak se stal kocour Pacourek muzejním hlídačem 3

2. První noc v muzeu 5

3. Druhá noc v muzeu 8

4. Návštěva na muzejní věži 10

5. Muzejní lazaret 12

6. Osudové setkání 15

1. JAK SE STAL KOCOUR PACOUREK MUZEJNÍM HLÍDAČEM

Na policejní stanici v Liberci se v sobotu ráno rozdrnčel telefon. Vrchní strážmistr Richard Brok rozmrzele zvedl sluchátko a z druhé strany se ozval rozrušený ženský hlas: „Haló, tady Mývalová, uklízečka z muzea. Stala se tu hrozná věc. Kdosi přes noc zničil třípatrový dort.“ Strážmistr Brok zachoval chladnou hlavu a zavelel: „Na nic nešahejte, hned k vám někoho vyšlu.“ Zavěsil telefon a rozhlédl se po služebně. Co čert nechtěl, byli všichni policisté zrovna na pochůzkách, jen v čekárně seděl jakýsi mladý kocour černo-bílé pleti, respektive kožichu, kterého si rozmrzelý Brok všiml až teď. Hned na něho zahartusil: „Co jste zač?“ „Prosím, jmenuji se Pacourek a přišel jsem na inzerát, že prý nabíráte do služby nové strážníky.“ Brokovi se rozjasnila tvář a zahlaholil: „Výborně, Pacourku, tímto Vás okamžitě jmenuji policejním čekatelem a honem běžte do muzea, prý tam někdo někomu snědl nějaký dort. Ideální případ pro začínajícího policistu, odpoledne ať mám na stole hlášení, bude to určitě nějaká prkotina.“

Pacourek ve spěchu navlékl erární uniformu a běžel do muzea nejkratší cestou přes ploty a střechy až do Lidových sadů. V muzejní vrátnici už na něho čekala nervózní skupinka zaměstnanců v čele s ředitelem Leo Hrochem. Ten při pohledu na schváceného kocoura, kterému padaly služební kalhoty a čepice visela jen na jednom uchu, poněkud znejistěl, ale úcta k uniformě převážila nad pochybnostmi. „Podívejte se na tu spoušť,“ zaúpěl ředitel Hroch, „z pelhřimovského muzea jsme tu měli zapůjčený nejcennější a nejstarší dort ve střední Evropě, datovaný pomocí piškotochronologie před rok 1889. Někdo v noci sežral celé horní patro zapůjčeného tříposchoďového unikátu a zbytek vážně poškodil. Starosta Pelhřimova, který drží nad dortem osobní patronát, už byl informován a zuří! Celou věc si vyložil jako projev národnostní nesnášenlivosti. Prý mu ten krásný český dort v Liberci schválně sežraly Němkyně! Musíte to ihned vyšetřit, jinak hrozí skandál.“

Pacourek nemohl prozradit, že je policistou teprve půl hodiny a neví, jak se taková věc vyšetřuje. Ale protože to byl nad poměry chytrý kocour, který rád četl detektivky, vzal rozum do hrsti a zavelel: „Tak mi ukažte předmět doličný.“ V prosklené vitríně uprostřed Velkého výstavního sálu byla smutná hromada rozkousaného piškotu, ze které tu a tam vykukovala marcipánová růžička nebo lísteček, které dávaly tušit, co ta hromada původně byla.

Pacourek měl náramně dobrý čich i zrak a ihned se vydal po muzeu za vůní dortu, kterou doprovázely piškotové drobečky. Došel až do oddělení přírodovědy k vitríně, kde nehybně ležely čtyři vycpané myši s podezřele vycpanými bříšky. Pacourek přemýšlel nahlas: „Že by ta fáma o Němkyních byla přece jenom pravda?“ Ředitel Hroch zoufale protestoval: „Ale tyhle myši nejsou Němkyně, nýbrž čistokrevné Čechyně z Turnova, kde jsem je v roce 1878 vlastnoručně odchytil

a preparoval pro naše muzeum. Jsme tu na ně všichni moc hrdí, už padesát let.“ Pacourkovi se udělalo trochu nevolno. Byl přece jen víc kocour než policista, takže představa, že si dává k večeři padesátiletou myš, mu nebyla zrovna příjemná. Pachuť v ústech rychle zahnal douškem čerstvého mléka, které mu ochotně přinesla paní sekretářka Fretková, a začal si dávat věci svým kočičím rozumem dohromady.

„Rozebrat vitrínu, prosím“, přikázal po chvilce. Muzejní zřízenec Bobr pomalu sundal skleněnou desku a Pacourek vzal opatrně jednu z myší do pacek a přičichl k ní. „Žádný naftalín, jak jsem předpokládal,“ prohlásil. I ta nejklidnější myš na světě, která předstírá, že je mrtvá, by nevydržela takový stres, když k ní čichá kocour. Zdánlivě mrtvá Čechyně začala pištět v domnění, že ji chce Pacourek sežrat. „Jsem nevinná, jsem nevinná, všechno to zpunktoval potkan Véna z teplárny. Chodí sem v noci krást mince z muzejní pokladny a včera večer nás přinutil, abychom tu pro něho uspořádali dortový mejdan.“ Zbývající tři myši viděly, že už je zbytečné něco předstírat, a rovněž se doznaly ze všech svých trestných činů.

Ředitel Hroch si oddechl, že nehrozí politický skandál, navíc se vyřešilo neustálé manko v pokladně. Jak se ale během posledních padesáti let dokázaly myší vetřelkyně nepozorovaně vyměnit za ty vycpané, mu zůstalo záhadou.

Ale kde jsou ty nakradené peníze? Čtyři myši se chvíli ošívaly, ale pak se přiznaly: „Ty kováky jsou tady dole ve vitríně pod námi, Véna si je tu u nás schovává.“ Ze soklu vitríny se po dobře mířeném úderu zřízence Bobra vysypala hromada mincí a ředitel Hroch jásal: „Sláva, máme z čeho zaplatit restaurování dortu a Pelhřimov nic nepozná.“

Pacourek nasadil myším pouta a vedl je přes celý Liberec až na policejní stanici. Strážmistr Brok ho pochválil, slíbil mu rychlé povýšení, ale Pacourek ze sebe neměl radost. „Pane strážmistr, co bude s těmi myšmi?“ zeptal se smutně. „Co by bylo? Půjdou na nucené práce do laboratoře!“, odpověděl Brok. Pacourek byl ještě smutnější, sundal si erární policejní čepici a povídá: „Nezlobte se na mě, pane strážmistr, ale z té represe mám deprese.“ Strážmistr Brok nebyl příliš vzdělán v cizích slovech, tak se raději tvářil, jako že rozumí. Zároveň to ale byl zkušený strážný pes a vycítil, jak Pacourkovi je. „Víte co, Pacourku,“ povídá, „ředitel Hroch mi před chvíli volal. Nechce, aby se podobný skandál v muzeu opakoval, a honem shání do muzea hlídače. Co Vy na to? Myslím, že máte po dnešní akci ta nejlepší doporučení.“ Pacourkovi se rozšířily oči nadšením: „Pane strážmistr, mockrát Vám děkuju.“ Otočil se na pětníku a pelášil do muzea, aby snad náhodou ředitel Hroch nevzal někoho jiného. Strážmistr Brok za ním už jen spokojeně volal: „A ještě vraťte služební odznak a brašnu, až budete mít cestu kolem.“

2. PRVNÍ NOC V MUZEU

Hodiny na věži ukazovaly osm hodin večer, když Pacourek poprvé vešel do budovy libereckého muzea jako jeho nový noční hlídač. Na vrátnici seděl denní vrátný pan Ostříž, který už byl o novém kolegovi informován. „Á, tak Vás u nás pěkně vítám, pane Pacourku. Všechno už o Vás vím, jak jste zatočil s tou myší bandou. Tady máte služební čepici, baterku a píšťalu a rovnou Vás tu proškolím, ať se v té naší instituci co nejdříve vyznáte.“ Na rozdíl od policejní ta muzejní čepice, zvaná brigadýrka, s nápisem „MUSEUM“ Pacourkovi sedla jak ulitá. „Projdeme si nejdřív výstavní expozice, zbytek necháme na později,“ rozhodl Ostříž, který chtěl v mládí dělat učitele a teď se mu naskytla dobrá příležitost splnit si dávný sen. „Tady máte baterku a píšťalu pro případ, že byste potřeboval přivolat pomoc. Služební zbraně tady nevedeme, stejně nemáte zbrojní pas, ale jestli Vás to uklidní, v expozici máme několik funkčních historických zbraní - palných, bodných i sečných, ale ještě jsem je nepoužil,“ suše vtipkoval Ostříž.

Pacourkovi bylo trapné, že muzeum, ač rodem Liberečan, vůbec nezná. Bál se to Ostřížovi přiznat, tak raději mlčel a díval se zvědavě kolem sebe. Ostříž ve tmě skákal rozsvícenou baterkou z exponátu na exponát a dával začátečníkovi najevo, jak se tu dobře vyzná. Pacourkovi z toho všeho šla hlava kolem a po dvou hodinách už jen Ostřížovi přikyvoval, aniž by vnímal, co mu říká.

Procházeli zrovna oddělením barokního umění, když najednou Pacourek vykřikl bolestí. Ostřížovi leknutím vypadla baterka z ruky. „Pane Pacourku, důrazně Vás upozorňuji, že se v muzeu za žádných okolností nehlučí, a jestli se ta baterka rozbila, strhnu vám to z platu. Proč tu bezdůvodně řvete, když Vám zrovna vysvětluji, že slovo baroko pochází z portugalského barocco, což označuje perlu nepravidelného tvaru?“ „Omlouvám, se, pane Ostříž, ale něco mě tu kouslo,“ vysvětlil kocour a hladil si opuchlou špičku ocásku. Ostříž ostřížím zrakem prohledal místnost, ale nikoho nenašel, jen u barokní měděné konvice leželo pár Pacourkových chlupů. „Asi se Vám něco zdálo, kdyby se to opakovalo, dojděte si k doktorovi kvůli nervům, protože duševní vyrovnanost jest předností všech muzejních zaměstnanců,“ poučil ho Ostříž a pokračoval: „Je hodina před půlnocí, já už musím domů, tady máte klíče od muzea a opakuji - žádné bezdůvodné řvaní. Kdyby něco, máte píšťalu.“ Pacourek za Ostřížem zamkl hlavní dveře a zůstal v muzeu úplně sám. Teď si konečně začal pořádně a v klidu prohlížet všechna zákoutí s mohutnými klenbami, sloupy a zábradlím se sochařskou výzdobou. Zrovna když podruhé procházel oddělením barokního umění, na věži muzea tloukla půlnoc.

„Promiň, kocoure,“ ozvalo se z kouta místnosti. Pacourek honem rozsvítil baterku a hledal, kdo to mluví. Nikde nikdo, jen v koutě stála stará měděná konvice. „Já si k tomu doktorovi asi budu muset opravdu zajít,“ povzdychl si Pacourek. Přistoupil ze zvědavosti blíž ke konvici a začal si ji zblízka prohlížet. V tom ho zničehonic konvice klofla do nosu, až Pacourek znovu vykřikl bolestí. „Ty seš teda

natvrdlej kocour. To tady mám začít zpívat árie, aby ti to secvaklo?“, rozčilovala se prostořeká konvice tak, až jí víčko mlátilo o okraj hrdla.

Nutno podotknout, že konvice strávila část svého mládí v jednom zájezdním hostinci v Tyrolích a neblaze ji to poznamenalo na jejích mravech. Pacourek se s otevřenou pusou posadil na bobek naproti konvici a nebyl ze sebe schopný vydat ani hlásku. „Tak dočkám se od tebe nějakýho projevu života, kocoure, nebo si leknutím zcepeněl? Takovejch zcepenělejch potvor tady máme plnej barák. Já si chci povídat s někým normálním, aby mi řekl, co se tam venku děje, jaké je počasí, jaké konvice se teď prodávají ...“ „Varné konvice,“ odpověděl zmatený Pacourek, který se pořád ještě nevzpamatoval. „Jak varné? Já znám vadné a bezvadné, valné a nevalné, ale varné a nevarné neznám,“ vztekala se konvice. „To jako že je zapneš do elektriky a ony ti samy uvaří vodu,“ vysvětlil Pacourek. „Co to je elektrika?“ zeptala se konvice. Pacourek se už trochu vzpamatoval a začal chápat, o co tady jde. „Hele, konvice, kolik je ti let a jak se vlastně jmenuješ?“ „Kdyby ses pořádně díval, natvrdlej kocoure, tak tady vedle mě je popiska, která říká ‚Konvice, tepaná měď, Itálie, polovina 17. století. Dar Heinricha Liebiega.‘ Kamarádi a nenatvrdlí kocouři mě můžou oslovovat Vlašáku, to jako že pocházím z Itálie, postaru se jí říkalo Vlachy,“ odsekla. Pacourek počítal na prstech a povídá: „Tak to ti je přes 350 let. Tý jo, včera jsem tu vyslýchal padesát let staré myši, ale ty jsi ještě sedmkrát starší,“ divil se Pacourek, který zdvořile přešel konvicové rýpance na svou osobu. „Jo chlapče, stará láska nerezaví, odpověděla konvice, kor když je měděná. Já kdybych začala vzpomínat na všechno, co jsem zažila, a vzala bych to pěkně od počátku, než mě jako surovinu vydolovaly v horních Uhrách, než z plechu vyťukal jeden šikula taliánskej tohle moje krásný štíhlý tělo, kolikrát mě prodali, koupili, ukradli a zase našli, tak by to vydalo na román. Jenže si nemám s kým povídat, proto jsem tě kousla do vocasu, protože se mi zdálo, že tě odněkud znám. Navíc starej Ostříž je hrozně užvaněnej a už mě nebavilo ho poslouchat. Jak se jmenuješ ty, kocoure?“

„Gustav Pacourek,“ odpověděl kocour. „No to mi urvi víko, jestli se mejlím. Ty si mi byl hned povědomej, ale nemohla jsem si vzpomenout, protože to je strašně dávno, co jsem tě viděla,“ křičela konvice nadšením. „Vlašáku,“ dovolil si jí Pacourek skočit do řeči důvěrným oslovením, „já se ti ale musím k něčemu přiznat. Já nikdy v libereckém muzeu nebyl, takže si mě tady nemohla potkat, teprve včera, když jsem tady vyšetřoval poškozený starožitný dort.“, vysvětloval Pacourek. „Hmm, škoda, ale s těma zlodějskejma potvorama si pěkně zatočil, už nám tady dlouho pily krev a kazily pověst muzea, včera jsme si tu o tom všichni povídaly celou noc.“ řekl uznale Vlašák. „Kdo všichni?“ otázal se ještě pořád udivený Pacourek. „No všichni, co tu bydlíme,“ odpověděla konvice. „A kolik vás tu je?“ zeptal se Pacourek. „No to je dneska šlendrián, vztekala se zase konvice, „von jde dělat hlídače do muzea a neví, kolik toho tady hlídá. Tobě by ukradli i tu čepici na hlavě a nic bys nevěděl.“ „Učený kocour z nebe nespadl, jsem tady teprve první noc,“ bránil se Pacourek. „No dobře, kocoure, ale koukej si doplnit základní muzejní vzdělání. Je

nás tady přes půl miliónu.“ „Kolik?“ užasl nevěřícně Pacourek. „Slyšíš dobře, jestli to chceš postaru, tak je to čtyřicetjednatisícšestsetšedesát tuctů, čtrnácetčtyřicet veletuctů, osmtisictřistatřicettři kop nebo stotřicetdevět velekop,“ předváděla se konvice ve znalosti historických měrných jednotek. A to všichni umíte mluvit?“ vydechl nevěřícně Pacourek. „Jo všichni, ale většina z nás je za posledních pár let votrávená jak malajskej šíp, takže se nebavíme ani mezi sebou, natož s někým cizím,“ povzdechla si konvice. „Hele, Vlašáku, dokážeš si představit ten poprask, kdyby najednou těch půl milionu věcí začalo mluvit, jako ty?“ zeptal se zvědavě Pacourek. „To těžko, kocoure,“ odsekla uraženě konvice, „tak zaprvé, nejsme žádný věci, ale zcela jedinečné originální a neopakovatelné osobnosti. A za druhé, já a mý kámoši si povídáme jen s tím, s kým si chceme povídat my. Když nechceme, tak budeš hluchej jak tetřev. I kdyby ses na uši stavěl, neuslyšíš od nás ani hlásku,“ vychrlila ze sebe konvice na jeden nádech. Užaslý Pacourek si sedl ke konvici, která se po chvilce uklidnila a byla ráda, že konečně může někomu důvěrně vyprávět něco z příběhů, kterých byla za těch 350 let opravdu plná.

Ráno našel spícího Pacourka muzejní zřízenec Bobr, jak sedí opřený o konvici a spokojeně přede. „Hele mladej, vstávat, ať nemáš malér, chrápat v práci hned první den, to je moc i na mě,“ dloubnul Bobr do Pacourka, který se protáhl a chvilku přemýšlel, jestli se mu to všechno v noci jenom nezdálo. Boule na nose a bolavý konec ocásku ho rychle vyvedly z pochybností. „Dobré ráno, Vlašáku,“ pozdravil konvici. „Pššt,“ zasyčela konvice, „nebuď mě, přes den musíme všichni spát, ale o půlnoci zase přijď,“ zívla konvice, klapla víkem a usnula.

3. DRUHÁ NOC V MUZEU

Šťouchance od Vlašáka přiměly Pacourka k tomu, aby hned druhý den po obědě zašel do muzejní knihovny a doplnil si znalosti o historii muzea. Paní Výrová, muzejní knihovnice, ochotně novému kolegovi snesla všechny ročníky muzejního časopisu a k tomu ještě spoustu dalších knížek, takže kocourovi za tou hromadou koukaly jen špičky uší. „Pane Pacourku, nevidím Vás, jste tady ještě? Tuhle Vám nesu pamětní tisk k otevření budovy muzea z roku 1898. Je to veliká vzácnost. Máte omyté tlapky? Jinak Vám tu nic nepůjčím!“ pronesla přísně paní Výrová. Pacourek pokorně ukázal čistě olízané dlaně a hned se začetl do knížky. Byla sice napsaná v němčině, ale Pacourek měl štěstí, protože se o něho jako o kotě staral jeden vysloužilý německý ovčák z Grabštejna. Naučil ho trochu mňoukat německy, což tehdy nebylo mezi kocoury zcela běžné. Na obalu knížky bylo napsáno „Das Nordböhmische Gewerbe-Museum 1873-1898. Denk-Schrift zur Eröffnung des neues Museums-Gebäudes.“ Dole na titulní stránce bylo jméno, které Pacourka hned zarazilo, „verfasst von Dr. Gustav E. Pazaurek“. „Tak o tomhle pánovi si něco musím zjistit, protože se jmenuje skoro jako já,“ rozhodl se Pacourek.

Čas nad knížkami Pacourkovi rychle utíkal. V osm hodin večer mu zaklepal pan Ostříž na rameno, aby šel rovnou do služby. Z povinnosti prošel Pacourek muzeum, ale hned byl zpátky na vrátnici a zase četl, aby ho dneska v noci Vlašák nenachytal, že něco neví.

Na věži odbila půlnoc a Pacourek už netrpělivě stál u měděné konvice, s knížkou pod paží. „Tak si dneska celej den šprtal, co? Vopatrně, jinak budeš mít za chvíli na mozku mozol, kocoure.“ Rýpla si hned zčerstva odpočatá konvice. „ Ωmann nám to hned hlásil, že seš zavrtanej v knihovně až po uši. Ale to je v richtiku, kocoure, jdeš na to správně. V naší knihovně se dozvíš všecko, co potřebuješ.“ „Kdo je Ωmann?“ zeptal se Pacourek, protože zaměstnance muzea s tímto divným jménem ještě nepoznal. „No jo, ty ještě neznáš Ωmanna, tak to musíme brzy napravit, ale dneska ne, až jindy, protože audience u Ωmanna, to není jen tak, to má svý regule,“ uzavřel Vlašák debatu na toto téma.

Pacourkovi ale v hlavě vrtalo ještě jedno jméno, to z pamětního spisu, a nenápadně zkusil Vlašáka vyzpovídat. „Prosím tě Vlašáku, tys mi včera tvrdil, že mě odněkud znáš? Koho ti připomínám?“ zeptal se zvědavě Pacourek. „Ahá, pán už je študovanej a zkouší starýho Vlašáka. Jasná páka kocoure, tak já ti to povím. Jako by si z voka vypadnul starýmu Gustíku Pazaurkovi. To byl velkej sekáč. Ten si tu s náma se všema tykal, psal o nás moc krásný knížky, sháněl nás po celým světě, div duši nevypustil, abysme se mu tu v muzeu všicki pěkně sešli. Ty si s ním nějak příbuznej?“ zeptal se Vlašák. Pacourek trochu posmutněl a povídá: „Víš, já nemám příbuzné. Jako kotě mě našel u popelnic v Rochlici jeden vlčák z Grabštejna. Staral se o mě jak o vlastního a dal mi i jméno, jen mi nikdy neprozradil, proč zrovna Gustav Pacourek. „Tak to je hustý,“ zvážněla na moment konvice, ale hned se snažila být

veselá, aby Pacourkovi zvedla náladu: „Ber to z tý lepší stránky – muzeum je svýho druhu jedna velká popelnice, tak máš ty nejlepší předpoklady bejt skvělej muzejník!“ Snažila se vtipkovat, ale moc jí to nešlo. „Ten tvůj psí vopatrovník to musel vědět, proto ti dal takový fajnový jméno. Kdepak je mu konec?“ ptala se žoviálně konvice. Pacourek byl po téhle otázce ještě smutnější a dlouho neodpovídal.

Vlašák se ho honem snažil nějak rozptýlit a nenapadlo ho nic lepšího, než že zazpívá nějakou veselou písničku, co se v mládí naučil v oné tyrolské hospodě, kde si pokazil mladickou nevinnost. Mocně se nadechl a z hrdla konvice se ozvalo ohlušující „Jóóóóóóódliiiydýýýýýý“. „Chachacha, šašek jeden taliánskej,“ ozvalo se hlasitě ze všech koutů muzea. Pacourek dostal leknutím škytku. „Co to, škyt, bylo?“ zeptal se. „Jódlování, tyrolský národní poklad. Odkoukal jsem to od jednoho horskýho myslivce, co strávil víc času v hospodě než na horách.“ „Jódlování jsem, škyt, poznal,“ odvětil Pacourek, „ale odkud se, škyt, vzal ten chechot, škyt?“ „Jo ták,“ pochopil Vlašák. „Gratuluju ti, kocoure, právě si byl vzatej na milost od všech kámošů, co tu jsou. Vod teďka si můžeš povídat s každým z nich. Voni byli k tobě pořád moc vopatrný, jako že tě neznaj a Bůh ví odkud si přivandroval, ale když je slyšíš, že se chechtaj, tak máš vyhráno! Jen ti vřele doporučuju, aby ses s kámošema nepouštěl jen tak do řeči. Když si s některým z nich budeš chtít povídat, tak si nejdřív pořádně zjisti, s kým máš tu čest. Kdybys jen tak chodil po muzeu a chtěl klábosit, tak to můžeš rovnou zabalit, protože my tu nejsme žádný pavlačový drbny, ale samý ušlechtilý muzejní osobnosti anóbrž exponáti, chápeš? Když si budeš chtít s někým popovídat, dej mi vědět a já ti to u něj vošéfuju, jasnačka! Jestli tě to potěší, tak seš mezi zdejšími muzejníky po dlouhejch letech jedinej, kdo má u nás takovouhle protekci.“

Pacourek byl nadšením bez sebe a chtěl se Vlašáka zeptat ještě na spoustu dalších věcí. Za okny muzea se ale začalo pomalu rozednívat a na konvici bylo vidět, že ji dnešní jódlování opravdu zmohlo. Pacourek nechal konvici odpočívat, vzal knížku a šel zpátky do vrátnice. Vlašák ještě vrznul víkem na rozloučenou: „Voni se kámoši ve vitrínách děsně nuděj, tak pro ně budeš po děsně dlouhý době takový noční zpestření,“ a usnul.

4. NÁVŠTĚVA NA MUZEJNÍ VĚŽI

Ponocování v muzeu sice Pacourkovi přinášelo vzrušující zážitky, ale nedostatek spánku ho začínal zmáhat. Cestou z práce třeba usnul v tramvaji a probudil se až ve vozovně, nebo mu doma při obědě únavou spadla hlava do talíře. Do služby nastupoval s kruhy pod očima, že si toho všiml i pan Ostříž. „Pane Pacourku, vzmužte se, jste po dvou dnech v muzeu jak mátoha. Pan Mour, kurátor muzea, potřebuje s něčím pomoci. Paní sekretářka Fretková Vám uvaří silné kafe a pak šupem do věže, kde na Vás pan Mour již bude čekat."

Pacourek se po kávě rychle vzpamatoval a bral schody po dvou, aby si prohlédnul věž, kde ještě nebyl. Pod ochozem věže u hodinového stroje už na něj čekal zamračený pan Mour a významně si klepal na ciferník kapesních hodinek. „Pane kolego, máte tři minuty zpoždění. Tady máte koště a koukejte co nejrychleji vyhnat ty holubí vetřelce, co se nám sem nastěhovali na ochoz věže. Svou přítomností považlivě snižují důstojnost naší budovy. Věž muzea jest věrnou kopií zaniklé renesanční liberecké radnice z roku 1602 a jest nepřístojné, aby zde bytovali jacísi nezvaní opeřenci."

Pacourek si myslel své, úkol mu nepříjemně připomenul jeho krátkou policejní minulost, ale nedovolil si protestovat. Vzal koště a šoural se pomalu po točitých schodech na ochoz. Vzal za kliku u prosklených dveří na ochoz věže a udělal „Kšá!" Z druhé strany dveří se ozval překvapený dívčí hlas: „Mon dijé, mamá, do budoáru nám leze jakýsi kosour. Ty dnes pšijímáš nějaké hosty?" Z druhé strany ochozu se ozval jiný ženský hlas: „Sakrblé, ať sečká v pšedpokojí, jsem pouzé v negližé!" Pacourek se rozpačitě držel kliky a nevěděl, co má dělat. Odkašal si a zaklepal na dveře k ochozu. Z druhé strany se ozval zase jiný, tentokrát mužský hlas: „RRačte dál, pane kocourrr, čemu vděšíme za Faši ctěnou náfštěvu?" Pacourek nakouknul skrz dveře a uviděl tříčlennou holubí rodinku, spěšně vyhřadovanou na zábradlí ochozu, a představil se: „Ehm, dobrý den. Omlouvám se, že ruším. Jsem muzejní hlídač Pacourek a byl jsem vyslán, abych vás vykázal z věže." Nato se ujala slova vylekaná holubí madam: „Ó, to je ale frapantní situacé, pane kosour. Toto je naše tradišní letní sídlo již po několik sesón a ještě nikdy nikdo nás odsúd nikdo nefynáněl. My jsme rodina barrrronů Pižeonů, slafných světaznalých poštofních holubů a již náš grandpapá zde byl ctěným najémníkem! Co si počnemé? Rreservaci na věži v Bad Ischlu máme až na příští týden a do té doby z nás budou bezdomofcí!" Holubi zmateně cupitali po ochozu věže sem a tam a pořád dokola vrkali: „Co s námi budé? Co si počnemé?"

Pacourkovi bylo evidentně zchudlých holubů s modrou krví líto a najednou dostal nápad a povídá: „Vážení Pižeonovi, jestli tomu dobře rozumím, jste v našem muzeu na zahraniční návštěvě, navíc již Váš dědeček zde u nás v muzeu jistý čas pobýval, takže se dá hovořit o tradici, kterou je třeba ctít. Slétněte prosím dolů před hlavní vchod do muzejní budovy, za chvíli si vás tam vyzvednu." Pacourek

uměl odhadnout charaktery, což teď holubům zachránilo střechu nad hlavou. Již dříve seznal, že se ředitel muzea rád předvádí před váženými hosty, kteří dodají muzeu i jemu coby direktorovi punc exkluzivity, kor jsou-li urozeného a zahraničního původu.

Pacourek seběhl z věže, oklepal ze sebe peří a zaklepal na dveře ředitelny. „Dále“ ozvalo se zevnitř. Pacourek způsobně předstoupil před pana ředitele, zahaleného v tabákovém dýmu, a oznámil: „Vážený pane řediteli. Naše muzeum poctil svou návštěvou urozený pan Samuel Pižeon, baron de Taubenschlag s chotí a dcerou. Jak jistě víte, pradědeček pana Pižeona byl osobním doručovatelem Jeho císařské milosti Františka Josefa I. Svobodný pan Pižeon je v Liberci na záletech, ovšem ve vší počestnosti, s chotí i s miloslečnou.“

Řediteli Hrochovi údivem málem vypadl doutník z tlamy: „No ano, ano, Pacourku, děkuji za upozornění, to je velice vážená návštěva, kterou musíme řádně uvítat se všemi poctami!“. Ředitel Hroch sice nevěděl, jak se takové pocty vzdávají, nevěděl nic ani o rodině urozených poštovních doručovatelů, ale rozhodl se, že svou neznalost zastře přehnanou aktivitou. Mezitím již před muzeem čekala nervózní holubí rodinka. Zčista jasna a bez varování se k ní přihnal průvod nejvýznamnějších muzejních zaměstnanců, kteří zrovna nebyli na obědě nebo kdesi jinde. Ředitel vyhnal zřízence Bobra na věž, aby zatroubil slavnostní fanfáru na počest hostí a paní Fretková honem sháněla v šuplatech v kanceláři něco k sezobnutí. Pižeoni byli tak překvapení, že nestačili ani říci svoje „Mon dijé“. Ředitel Hroch si vzal slavnostní talár s muzejními insigniemi a ujal se slova. Ve stručnosti sobě vlastní shrnul v půlhodinovém proslovu význam rodiny Pižeonů pro evropské dějiny poštovnictví a poděkoval za pocty, které byly nyní prokázány libereckému muzeu tím, že sem rodina Pižeonů osobně zavítala atd. atd. atd.

Pacourek se smál pod fousy, jak to s Pižeony i s ředitelem Hrochem skoulel, a koukal, jak by nenápadně zmizel domů dospat noční debaty s Vlašákem. Všichni vypadali spokojeně, jen v zadní části slavnostního průvodu stál kurátor Mour, povinně mával mávátkem a vztekle prskal cosi o patolízalství a degenerované šlechtě, se kterou je třeba zatočit, ale nikdo ho naštěstí neposlouchal. Ředitel se přeochotně ujal holubí rodiny a vzal si je k sobě domů. Ubytoval je v parádním salonním pokoji pro hosty, kde nespala ani jeho vlastní tchýně. Třetí den opulentního hoštění se špajz pana ředitele ale natolik vyprázdnil, že se paní Hrochová v duchu přísloví „Ryba a host třetí den v domě začnou zavánět“ jala věc radikálně řešit.

Rodina Pižeonů tak dodnes neví, proč je v libereckém muzeu nejdřív vyháněli koštětem z věže, pak je slavnostně vítali v talárech a s mávátky, na vlastní účet po tři dny hostili v ředitelském salonu, aby je pak znovu paní Hrochová vyhnala koštětem až do Rakous.

5. MUZEJNÍ LAZARET

Po rozruchu kolem rodiny Pižeonů se situace v muzeu zase vrátila do starých kolejí a Pacourek se mohl dospat. Na další noční službu přišel odpočatý, rychle vyřídil služební povinnosti a šupem běžel za Vlašákem do uměleckohistorické expozice. Ale co to? V expozici barokního umění nebyla po Vlašákovi ani stopa, tedy skoro ani stopa. Na zemi svítilo kolečko od Vlašákova dna, které dávalo tušit, jak dlouho tu stál. Pacourek se vyděsil, že mu během péče o holuby někdo ukradl nejlepšího muzejního kamaráda. Začal běhat po muzeu a zoufale volal: „Vlašáku, Vlašáčku, kam jsi zmizel?“

„Pane Pacourku, zachovejte klid,“ ozval se kdosi z expozice gotiky. „Vlašáka vzali do lazaretu, aby mu vyčistili kabát. Má jet někam na výstavu do Porýní, tak aby nám prý nedělal ostudu. Už dlouho nikde nebyl.“ Pacourek se uklidnil a začal pátrat, kdo to s ním mluví. Došel až k prastaré gotické truhle, která byla jedním z nejváženějších exponátů muzea. „Děkuji za zprávu, už jsem se lekl, že jsem Vlašáka neuhlídal a někdo ho ukradnul.“ pronesl s omluvou. „Nebojte,“ odpověděla truhlice. „Kdyby někdo ukradnul Vlašáka, tak by ho rychle vrátil, protože s tak upovídanou konvicí by nikdo nevydržel,“ vtipkovala truhlice a důvěrně dodala: „A beztak - Ωmann by to jen tak nedopustil.“

Pacourek si vzpomněl na Vlašákovy rady a dodatečně se truhlici představil. „Dobrý večer, madam. Jmenuji se Gustav Pacourek a je pro mě ctí s Vámi hovořit.“ Truhlice mu opáčila stejně: „Milý pane Pacourku, těší mě, že Vás konečně osobně poznávám. Jmenuji se Hildegarda von der Lade. Kdybyste zase někdy potřeboval moji pomoc, můžete se na mě obrátit, ovšem pouze v těchto nočních hodinách, jak jistě víte.“ Pacourek si cenil vstřícnosti staré truhlice, která byla na svůj věk 750 let stále svěží a měla o všem v muzeu dobrý přehled a Pacourka informovala. „Vlašáka najdete v konzervátorských dílnách, ale my jim tu neřekneme jinak než muzejní lazaret.“

Pacourek poděkoval a běžel do suterénu muzea, kde měli muzejní restaurátoři Strakapoud a Jezevec svoje království. Mezi policemi a na stolech, plných různého nářadí a chemikálií, leželi, vzdychali nebo spali muzejní exponáti s různými nemocemi. Když Pacourek vešel, stál uprostřed místnosti Vlašák a zrovna exponátům vyprávěl nějaký strašidelný příběh: „.... a nebohé plechové vázičky se zmocnila tak strašlivá koroze, ouplně ji sežrala, až se konvička rozpadla na pouhej zrzavej prach a neštěknul už po ní ani pes.“ „Búúúú, fňuk, buúúúú, já se bojím,“ ozvalo se vzadu ze Strakapoudova regálu. „Já nechci, aby mě šežrala korože, já se korože bojím, buúú.“ Rozparáděný Vlašák si fňukání moc nebral a začal hulákat na příchozího Pacourka: „Čiao parťáku, zrovna tady vyprávím kámošům něco hezkýho na dobrou noc, ale asi se mi to nějak vymklo kontrole, hehe. Co dělají ty tvoji urozený holubové. Podle mě byli spíš uhozený než urozený.“

Pacourek byl rád, že Vlašáka našel, ale hned mu rázně vyčinil: „Hele Vlašáku, nestarej se o holuby a koukej se vzpamatovat. Vůbec to od Tebe není hezké, že se

tady vytahuješ na ostatní, co tu kolem marodí. Muzeum nemá peníze na to, aby je všechny uzdravilo. Oni za to nemůžou, že nejsou třeba z mědi jako Ty. Ty chytneš akorát tak měděnku a zezelenáš, ale co ty ostatní rezivějící chudáci?“ Vlašák se na chvilku zastyděl a snažil se z prekérní situace rychle vybruslit: „No dyť se zas tolik nestalo. Kámoši jsou v pohodě, jen tady někde bulí nějaký muzejní škvrně.“ „Já nejšem žádný škvrně, ale funkčionalištičký budík Junghans. Muzejníci mě pšed rokem koupili v jednom vetešnictví. Protože jsem neměl ručičky, tak jsem nebyl moc drahý, ale protože mi nemůžou šehnat náhradní ručičky, tak tu už rok trčím a bojím se, že žrežnu.“ „Nefunkční funkcionalistický budík, to je teda gól,“ vyprsknul Vlašák smíchy a pokračoval: „A jinak jsi v pořádku, jako jestli nemáš o kolečko navíc nebo tak něco?“. „Tak to bych ši vyprošoval, jšem jinak zcela zdráv, jen se občas potšebuju natáhnout,“ hájil se Junghans. „A špatně še mi mluví, protože mám vyčachtané vtežinové kolečko. A taky še nemůžu podrbat, když nemám ručičky.“

Pacourek pohladil budík po ciferníku a snažil se ho rozptýlit: „Milý Jeníku, nebojte, někde seženeme nějaké ručičky, co Vám budou pasovat!“ „Můžete nám vyprávět, jak jste o ty ručičky přišel?“ zeptal se nesměle zvědavý secesní věšák Thonet, který doposud stál tiše v koutě. Junghans začal vyprávět: „Ale to je taková šmutná hištorie. Narodil jsem se na Broumovsku, v jedné moooc slavné továrně, co vyráběla hodiny do celého švěta. Tam si mě koupila jedna šlečna, co dělala v Aussigu posluhovačku v jedné bohaté rodině. Dokonce si mě podepšala na zadní víčko. Jednou ale začalo v Aussigu zemětšesení či co. Všechno se tšáslo, domy padaly, lidi utíkali a pak pšišli nějací lidé v uniformách a jeden z nich šíkal: “ ‚Davaj časy‘ a bral všechno, co tikalo. Sebral dokonce i jedny věžní hodiny a na obou rukách měl náramkové hodinky až po loket. Házel nás všechny do jednoho pytle a v tom žmatku mi ty ručičky ulomil. No a pak nás všechny prodal do toho vetešnictví, kde mě koupili muzejníci za pár babek.“ „To musel bejt asi nějakej hodně vášnivej sběratel,“ uvažoval Vlašák. „Tím si nejsem tak jistý, když tady kolegovi ulámal ručičky a nakonec ho prodal,“ oponoval mu Pacourek a pokračoval: „Teď už je to ale jedno. Ručičky jsou fuč. Musíme Junghansovi pomoci, aby tady nefňukal a byl v pohodě.“

Jak už jsme několikrát poznali, dokázal si Pacourek poradit v každé situaci, kor když rozuměl řeči muzejních exponátů. Za týden po své první návštěvě muzejního lazaretu přišel Pacourek za nic netušícím panem restaurátorem Strakapoudem. V ruce držel papírovou krabičku a povídá: „Pane Strakapoud, nehodily by se Vám tady nějaké součástky na budík?“ Strakapoud odložil kladivo, které bylo jeho nejoblíbenějším pracovním nástrojem, podíval se do krabičky a zaradoval se: „Hýmlhergot, a víte, že hodily! Čekám tu na ty verky jak na smilování. Mám tady už pěknou dobu jednoho malýho budíčka, jen doufám, že ho najdu v tom svým brajglu.“ Pacourek se ochotně nabídl s hledáním, protože věděl velmi přesně, kde je Junghans od jejich posledního setkání zastrčený.

„Mockrát Vám děkuju, jak se Vám to povedlo, pane Pacourek?“ špitl vděčně již opravený a nešišlající Jenda Junghans po Strakapoudově dvouhodinové operaci.

„Ale, to nestojí za řeč. Zajel jsem v sobotu do Jihlavy a u jednoho starého hodináře jsem za pár korun nabral spoustu náhradních dílů. Tak kdybyste někdy něco potřeboval, stačí říct.“ vysvětlil Pacourek.

Panu Strakapoudovi se podařilo budíka opravit až na závěrečné osazení zadního chromovaného víčka s podpisem majitelky. Trochu si pomohl zobákem, což se ale Junghansovi vůbec nelíbilo. „Au, au, au, au,“ úpěl budík pod údery Strakapoudova zobáku. Sténání budíku tahalo Pacourka za uši, protože jako jediný rozuměl řeči muzejních exponátů, a dovolil se hned ozvat: „Pane Strakapoud, nepřenecháte závěrečnou kompletaci kolegovi Jezevcovi?“ „Máte recht,“ odpověděl Strakapoud. „Nějak mi tu ten deklík neštymuje, je zašprajcnutej a nemůžu na to najít ten správnej vercajk. Jezevec to dá do richtiku.“

Odpoledne se už z muzejního depozitáře ozývalo Junghansovo spokojené tikaní, jako kdyby někde předl mechanický kocour. „Tak, tak, tak - je to, tak, tak, tak,“ vrněl si natažený a promazaný budík a byl Pacourkovi z duše všech svých koleček a osiček vděčný za vykonanou pomoc.

6. OSUDOVÉ SETKÁNÍ

Pacourek se v muzeu během pár týdnů naučit tolik, co jiným trvalo měsíce, ba i roky. V práci nočního hlídače neboli kustoda získal značnou zkušenost tak, že vše zvládal levou zadní packou a aby se necítil nevyužitý, rád pomáhal i jinde po muzeu. Toho si brzy všimli ostatní zaměstnanci muzea a Pacourek začal být úkolován nejen svým nadřízeným panem Ostřížem, ale třeba i nepříliš aktivním panem Trilobitem z přírodovědného oddělení nebo naopak velmi aktivním panem Liškou z oddělení dějin umění.

Byl to právě telefonát od pana Lišky, který Pacourkovi v muzeu způsobil opět nečekané zážitky trvalého rázu. „Pane Pacourku, mám tu na zítra objednanou návštěvu Mitzy Bauer-Blechové z Metropolitního muzea v Novém Yorku, zajímá ji naše unikátní sbírka japonských košů z 19. století. Bohužel musím naléhavě odjet pryč a Vy prý umíte trochu anglicky? Neujal byste se jí?“ Pacourek byl natolik překvapen, že do sluchátka pronesl jen udivené vydechnutí: „Ehmm, prosím???“ Z druhé strany se s neobvyklou rychlostí ozvalo „Skvěle, děkuji, Miss Bauer-Blechové posílám telegram, že na ni budete zítra v 10 hodin čekat na vlakovém nádraží, nástupiště číslo 3, expres Berlin-Vídeň, vagón číslo 5.“

Vše se událo tak rychle, že Pacourek zcela výjimečně nevěděl, co si počít. Anglicky uměl jen sem tam mňouknout (http://rammi.cz/vite-jak-dela-kocka/), k diskuzi s americkou historičkou umění na téma japonských košíků z 19. století se proto opravdu necítil. Nic naplat – Liška už mezitím proběhl vrátnicí na poštu s telegramem. Pacourek vzal rozum do hrsti, anglický slovník pod paží a vydal se v noci do depozitáře navštívit dotyčné košíky, aby je trochu vyzpovídal.

Otevřel jeden k regálů, na kterém způsobně seděla japonská proutěná rodinka a vypadala, že poklidně spí. Pacourek vůbec nevěděl, jak s cizokrajnými obyvatele muzea zapříst hovor. Chvíli proto stál a přemýšlel, když tu najednou zničehonic ten největší košík, zvaný Jakazi, vykřikl: „Tóóóbrý déééen, pa-ne Pacouréé-k. Có chcé-té? Mi meditúú-jé-mé a Vy náás ru-ší-téé!“ Pacourek měl sice zrovna plnou hlavu anglické konverzace, ale japonský dialekt ho nezaskočil. „Vážené muzejní osazenstvo, nerad vás ruším ve vašem duchovním cvičení, ale přišel jsem na radu. Přítel Vlašák mi dal doporučení, že mohu v případě nouze poprosit kteréhokoli z obyvatel muzea o pomoc.“ „Chá-chá, pšítel Vlašá-k! S ním je velká legra-cé, toho má-me mi móc rá-di. Co potšebuje-té?“ Pacourek přiznal, jak se věci mají. „Zítra dopoledne přijede nějaká vědkyně až z Ameriky, chce vás vidět a já ji mám provázet a nic o orientálním umění, natož o tom košíkářském, nevím.“ Ošatka Mitsuko, ležící vedle ukřičeného Jakazi, se rozzářila: „Á, A – míci! Žád-ný strach. Já dáám pá-nú Pacour-kó-vi škóle-ní!“

Pacourek zůstal po celou noc v depozitáři, společnost mu tu kromě proutěných chovanců dělaly ještě japonské dózy, rohože, intarzované krabičky – zkrátka všichni, kdo mohli Pacourkovi pomoci se získáváním vědomostí o zemi

vycházejícího Slunce, aby zítra před zahraniční návštěvou neztrapnil sebe ani muzeum. Ráno Pacourek vylezl z depozitáře, oči měl nápadně šikmé nikoli od studia japonské kultury, ale opět od nevyspání. Paní Fretková uvařila osvědčenou kávu, aby ho postavila na všechny čtyři packy, a Pacourek se vydal na nádraží, protože se už blížila 10. hodina.

Nádražní rozhlas oznámil příjezd ranního expresu z Berlína a Pacourek nervózně postával na peróně. Chuchvalce kouře z lokomotivy zahalily nádraží, vlak zastavil, ale Pacourek pobíhal tam a zpátky podél vlaku a marně se snažil v mlze poznat vagón číslo 5. Málem upadnul z perónu rovnou do kolejiště, když ho naštěstí někdo chytil a pronesl: „Be careful, Sir". Pacourek se otočil a málem spadnul do kolejiště znovu. Za ruku ho držela ta nejkrásnější kočka, jakou kdy viděl a že jich už něco viděl. V kožichu podle poslední pařížské módy, s baretkem ležérně posazeným mezi uši, se na něho tázavě dívala a Pacourek si uvědomil, že na cizinku prachsprostě civí s pusou dokořán. „Do you have any problem?" zeptala se po starostlivě. Pacourkovi blesklo hlavou a vyhrkl ze sebe: „Miss Bauer-Blecha?" Cizinka se rozzářila. „Oh, nice to meet you, Mr. Pakourek". Nesmělý Pacourek ani nepostřehl zkomolení svého jména, před nádražím odchytil taxík a raději se ujal zavazadel krásné cizinky, se kterými nemusel konverzovat.

Slečnu Bauer-Blechovou ale originální způsob seznámení pobavil, začala se všemožně vyptávat na muzeum a Pacourek se s každou anglicky vypocenou větou více osměloval. V muzejním depozitáři mezi košíky již byla Ms. Bauer-Blechová zcela uchvácena, když ji Pacourek zahltil informacemi, které v noci čerstvě posbíral od japonských přátel. „You are the most amazing expert for japanise crafts, Mr. Pakourek! Where do you learn all about these artefacts?" „It iz maj sekret" odpověděl rozpačitě Pacourek, protože by mu krásná Američanka určitě neuvěřila, že po nocích dostává nalejvárnu přímo od muzejních chovanců.

Slečně Bauer-Blechové se záhadně vzdělaný kocour z Liberce, o kterém nikde po světě mezi znalci asijského umění neslyšela, zavrtal do hlavy natolik, že se rozhodla prodloužit si studijní pobyt ještě o pár týdnů. Pacourek, nyní už své kolegyni, přeochotně dělal společnost nejen v muzeu. Ředitel Hroch, kterému se už vše doneslo přes muzejní drbny, Pacourkovi bez řečí poskytl placené volno, protože se už viděl, jak se bude ve výroční zprávě muzea za letošní rok chlubit významnou zahraniční spoluprací. Když se Pacourek po třech týdnech intenzivních orientálních studií loučil na libereckém vlakovém nádraží s americkou badatelkou, mohl ji už zcela důvěrně oslovovat „Maj Mitzy" se slibem, že se za ní na oplátku někdy brzy vypraví do Nového Yorku.